

1. Definujte pojem zobrazení f mezi množinami A a B .

[Zobrazení mezi množinami A do B je binární relace f mezi množinami A a B , která splňuje ...
Místo $f \subseteq A \times B$ píšeme obvykle $f : A \rightarrow B$ a místo $a f b$ píšeme obvykle $b = f(a)$.]

Poznámka: Zobrazení f mezi číselnými množinami říkáme častěji funkce a píšeme $f : A \rightarrow B$.

2. Vysvětlete rozdíl mezi zobrazením f z množiny A do množiny B , zobrazením g z množiny A na množinu B , zobrazením h množiny A do B a zobrazením i z množiny A na množinu B . Udejte příklad takových zobrazení f , g , h , i .

3. Jsou dány množiny A , B a relace f . Rozhodněte, zda platí:

- α) f je zobrazení z množiny A do množiny B ;
- β) f je zobrazení z množiny A na množinu B ;
- γ) f je zobrazení množiny A do množiny B ;
- δ) f je zobrazení množiny A na množinu B (tedy zda jde o surjekci).

(a) $A = \{0, \frac{\pi}{4}, \frac{\pi}{2}, \frac{3\pi}{4}, \frac{\pi}{2}\}$, $B = \mathbb{R}$ a relace $f = \left\{ [0, 0], \left[\frac{\pi}{4}, \frac{\sqrt{2}}{2} \right], \left[\frac{\pi}{2}, 1 \right], \left[\frac{3\pi}{4}, \frac{\sqrt{2}}{2} \right], \left[\frac{\pi}{2}, 0 \right] \right\}$;

(b) $A = \mathbb{N}$, $B = \langle -1, 1 \rangle$, $y = \sin x$, kde $x \in A, y \in B$;

(c) $A = \mathbb{R}$, $B = \mathbb{R}$, $y = \arcsin x$, kde $x \in A, y \in B$.

4. Na množině $A = \{2, 3, 4, 6, 11\}$ je dána relace $R = \{[x, y] : y \text{ je dělitelem } x\}$. Rozhodněte, zda relace R definuje na množině A zobrazení. [není to zobrazení]

Poznámka: Zobrazením f na množině A je myšleno zobrazení f z množiny A do množiny A .

5. Definujte pojem injektivní (tj. prosté) zobrazení, resp. surjektivní zobrazení, resp. bijektivní zobrazení.

6. Jaký je postup při důkazu, že zobrazení f je injektivní, resp. není injektivní, resp. je surjektivní, resp. není surjektivní?

7. Na množině $A = \{2, 3, 4, 6, 11\}$ je dána relace $R = \{[x, y] : y \text{ je ciferný součet } x\}$. Rozhodněte, zda relace R definuje na množině A zobrazení. Pokud ano, rozhodněte, zda jde o zobrazení prosté.

[Je to zobrazení, není prosté]

8. Rozhodněte, zda dané zobrazení $f : A \rightarrow B$ je injektivní, resp. surjektivní.

(a) $A = \mathbb{Z}$, $B = \mathbb{N}$, $f(x) = |x + 2|$, $\forall x \in \mathbb{Z}$;

(b) $A = \{a, b, c, d, e\}$, $B = \{u, v, w\}$, $f(a) = u, f(b) = u, f(c) = u, f(d) = w, f(e) = w$;

(c) $A = \mathbb{Z}$, $B = \mathbb{S}$, $f(x) = 2x$, $\forall x \in \mathbb{Z}$;

(d) $A = \mathbb{R}$, $B = \mathbb{R}$, $f(x) = \sin x$, $\forall x \in \mathbb{R}$;

(e) $A = \mathbb{R}$, $B = \langle -1, 1 \rangle$, $f(x) = \sin x$, $\forall x \in \mathbb{R}$;

(f) $A = B = \mathbb{N}$, $f(x) = x + 1$, $\forall x \in \mathbb{N}$;

(g) $A = B = \mathbb{N}$, $f(x) = \begin{cases} 1 & \text{pro } x = 1, \\ x - 1 & \text{pro } x \geq 2. \end{cases}$

Poznámka:

\mathbb{Z} je množina celých čísel, tedy $\mathbb{Z} = \{\dots, -2, -1, 0, 1, 2, 3, \dots\}$,

\mathbb{N} je množina přirozených čísel, tedy $\mathbb{N} = \{1, 2, 3, \dots\}$,

\mathbb{S} je množina sudých čísel, tedy $\mathbb{S} = \{\dots, -4, -2, 0, 2, 4, \dots\}$.

[a) není I, je S, b) není I, není S, d) není I, není S, e) není I, je S, f) je I, není S, g) není I, je S]

9. Rozhodněte, zda dané zobrazení $f : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ je injektivní, resp. surjektivní.

(a) $f(x) = 2x - 1$.

je I, není S

(b) $f(x) = \begin{cases} 3 & \text{pro } x \leq 3, \\ x - 3 & \text{pro } x > 3. \end{cases}$

není I, je S

(c) $f(x) = \begin{cases} x - 1 & \text{pro } x \text{ sudé,} \\ x + 1 & \text{pro } x \text{ liché.} \end{cases}$

je B

(d) $f(x) = \lfloor \frac{x+1}{2} \rfloor$.

není I, je S

(e) $f(x) = \lfloor \frac{3x+1}{2} \rfloor$.

je I, není S

Poznámka: $\lfloor a \rfloor$ znamená dolní celou část čísla a .

10. Rozhodněte, zda dané zobrazení f je injektivní, resp. surjektivní.

(a) $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x^2 + 6.$

je I , není S

(b) $f : \mathbb{R}_0^+ \rightarrow \mathbb{R}_0^+, f(x) = x^2.$

je I , je S

Poznámka:

\mathbb{R}^+ je množina kladných reálných čísel, tedy $\mathbb{R}^+ = \{x \in \mathbb{R} : x > 0\},$

\mathbb{R}_0^+ je množina nezáporných reálných čísel, tedy $\mathbb{R}_0^+ = \{x \in \mathbb{R} : x \geq 0\},$

\mathbb{R}^* je rozšířená množina reálných čísel, tedy $\mathbb{R}^* = \mathbb{R} \cup \{-\infty, \infty\}.$

11. Dokažte, že mezi množinami $A = \mathbb{Z}$ a $B = \mathbb{S}$ existuje bijekce.

12. Dokažte, že mezi množinami $A = (-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2})$ a $B = \mathbb{R}$ existuje bijekce.

13. Zobrazení $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ je dáno předpisem $y = 2x - 1$. V případě, že jde o injektivní zobrazení, určete inverzní zobrazení f^{-1} .

14. Jsou dána bijektivní zobrazení $f, g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$. $f(x) = 3x - 4$, $g(x) = 2x + \frac{5}{3}$. Zapište předpis pro zobrazení $f \circ g$ a $g \circ f$.

Vhodné zdroje k této tématice jsou například:

Horák, P.: *Cvičení z algebry a teoretické aritmetiky I.*, vydala Masarykova universita v Brně, 1991

L. Pick, S. Hencl, J. Spurný a M. Zelený: *Matematická analýza 1 (velmi předběžná verze)*,

<https://www.karlin.mff.cuni.cz/pick/analyza-pro-studenty.pdf>, 4. 10. 2018

Pick, L.: *Sbírka příkladů k přednášce Matematická analýza I a II*,

<https://www.karlin.mff.cuni.cz/pick/sbirka.pdf>, 11. 10. 2018

Ukázkový materiál z e-matematika, <https://www.e-matematika.cz/vysoke-skoly/04-relane-funkce-priklady.pdf>, 11. 10. 2018